

Doe eens even normaal man!

Over taalnormen en kledingvoorschriften in de Tweede Kamer

Doelgroep	Voortgezet onderwijs – bovenbouw
Vorbereidingstijd	5-10 min.
Lesduur	20-45 min.
Kerdoelen (herzien sep. '24)	I4 (talige identiteit), I5 (taalvariatie en taalverandering)
Eindterm (herzien sep. '24)	I3 (de leerling toont inzicht in en reflecteert op het effect van keuzes in taalgebruik in verschillende contexten)
Taalperspectief (systemisch, individueel, sociaal cultureel, historisch)	sociaal-cultureel (hoe werkt taal in groepen en samenlevingen) historisch (waar komt taal vandaan en waar gaat het naartoe)
Lestype (klassikaal, groepjes, individueel)	individueel en klassikaal
Materiaal/benodigdheden	printbladen
Thematiek	taalnormen, doelgerichte communicatie, burgerschap
Competenties	kritisch denken, eigen mening vormen, maatschappelijk bewustzijn

Bronnen

Over taal in de Tweede Kamer

- <https://npokennis.nl/longread/7486/is-de-politiek-harder-geworden>
- https://www.dbnl.org/tekst/_taa014200601_01/_taa014200601_01_0143.php

Over kledingvoorschriften in de Tweede Kamer

- <https://www.rtl.nl/rtl-nieuws/artikel/5308437/discussie-over-kleding-van-tweede-kamerleden-maar-er-helemaal-geen>
- <https://eenvandaag.avrotros.nl/item/dresscode-in-de-tweede-kamer-waar-is-uw-jasje/>

Achtergrond

Vroeger spraken politici netter dan nu – al weten we niet precies hoévél netter. Uit de verslagen die van de vergaderingen van de Tweede Kamer zijn gemaakt, werden tot 2001 namelijk alle ‘lelijke’ woorden geschrappt. Bijvoorbeeld: *brutaal*, *kletspraat* en *apekool*.

In 2001 is besloten dat ook deze ‘ruwe taal’ in de verslagen moest blijven staan. Men vond het belangrijk dat iedereen kon nalezen wat er écht was gezegd tijdens de vergaderingen. Bovendien is de mening veranderd over wat ruwe taal is en wat niet. ‘De minister verkoopt kletspraatjes’ was vroeger misschien té onbeleefd, maar voor de meeste mensen is dat nu niet meer zo. Ook de kledingkeuzes van politici veranderen met de tijd. Maar wanneer gaat dit te ver?

Hoe denken de leerlingen in je klas eigenlijk over de taal en kleding van politici? Wat vinden ze wel en niet toelaatbaar? En met welke stellingen zijn ze het eens?

Opdracht 1 (individueel en klassikaal)

Print voor alle leerlingen het werkblad uit.

De antwoorden op de eerste vraag staan op de laatste pagina van dit bestand

Hierop staat een serie beweringen, voorbeelden, stellingen en uitspraken rondom taalgebruik en kledingvoorschriften in de Tweede Kamer. Leerlingen geven aan wat ze denken dat *waar of niet waar* is, wat ze *wel of niet* toelaatbaar vinden, waar ze het mee *eens of oneens* zijn en ze *beoordelen* echte uitspraken uit de Tweede Kamer op mate van toelaatbaarheid. Op deze manier benaderen ze het onderwerp op diverse manieren en ontwikkelen ze een eigen mening.

De antwoorden kunnen daarna klassikaal worden besproken. Waar is iedereen het over eens? En waar lopen de meningen sterk over uiteen? Kies eventueel een stelling of voorbeeld uit waar de antwoorden sterk in uiteenlopen. Laat twee leerlingen hun verschillende standpunten beargumenteren.

Opdracht 2 (klassikaal)

Bespreek met de klas of er eigenlijk ook zulke geschreven of ongeschreven regels bestaan voor in de klas. De klas is immers ook een ruimte waarin andere regels gelden dan thuis of op straat, net als de Tweede Kamer. Vragen die je kunt stellen zijn:

- Zijn er kledingcodes waar je je bewust of onbewust aan houdt als leerkracht en als leerling? Zouden de leerlingen hier regels voor willen vaststellen? En zo ja, welke?
- Zijn er regels over taalgebruik in de klas? Welke? En pas je onbewust je taalgebruik aan als je in de klas zit? Hoe komt dat, denk je?
- Zou het goed zijn om hier gezamenlijke afspraken over te maken of regels voor op te stellen? En zo ja, welke regels zouden ze dan voorstellen? Wat voor woorden of taal vinden ze ongeschikt of zelfs ontoelaatbaar voor in de klas? Gelden er andere regels voor de leerlingen als voor de leerkracht?
- Zou de leerkracht, als een soort voorzitter in de klas, dan ook het recht moeten krijgen om leerlingen vanwege hun taalgebruik of kledingkeuze te verwijderen uit de klas? Waarom wel of niet?

Extra (klassikaal)

Bekijk met de leerlingen de twee filmpjes en de foto van het bericht op X. Het gaat over het netjes gekleed zijn en wel of niet moeten dragen van een jasje voor de mannen. Aan de reacties onder filmpje 1 te zien zijn de meningen hier sterk over verdeeld.

Voer een peiling uit in de klas. Is de klas hier ook verdeeld over? En kunnen de leerlingen ook argumenten geven voor hun mening?

Wat vindt de klas van de kleding van de vrouwen in het filmpje?

- [Filmpje 1](#) (met reacties)
- [Filmpje 2](#)

Hugo Tribhawansingh
@HTribhawansingh · [Follow](#)

Je bent volksvertegenwoordiger en je gaat zo naar de 2de kamer, sorry hoor maar je gaat niet naar één of andere festival !! #toeslagenschandaal #tweedekamer

12:07 PM · May 12, 2022

1.8K [Reply](#) [Copy link](#)

[Read 902 replies](#)

Antwoorden op de beweringen in vraag I

Tijdens debatten in Tweede Kamer wordt de laatste jaren steeds vaker gescholden op elkaar.

Niet waar. Er wordt eigenlijk niet of nauwelijks op elkaar gescholden in de Tweede Kamer.

De omgangsvormen in de Tweede Kamer worden steeds informeler (minder stijf en afstandelijk)

Waar. Net als in het gewone leven, waar de omgangsvormen ook informeler worden.

Vanwege polarisatie (grote tegenstellingen) is er meer ruzie tijdens debatten dan vroeger.

Niet waar. Ruzies in de Tweede Kamer zijn van alle tijden.

Er is weleens gevochten tussen politici in de Tweede Kamer.

Niet waar. Er zijn slechts twee kleine fysieke incidenten in de Tweede Kamer geweest, in 1934 en 1939.

Het is onbekend of het taalgebruik bij politici ruwer is dan vroeger.

Waar. We weten het niet precies, omdat grove taal tussen 1934 en 2001 verwijderd kon worden uit de verslagen van de debatten. Bovendien verandert onze mening over wat we ongepaste of grove taal vinden door de tijd heen. Het is dus moeilijk met elkaar te vergelijken.

In Nederland wordt minder beschaafd gedebatteerd door politici dan in andere Europese landen.

Niet waar. In Engeland zijn de debatten bijvoorbeeld veel feller en grover.

Er is een kledingcode waar je je aan moet houden als je in de Tweede Kamer zit.

Niet waar. Er is geen regel die bepaalt hoe je gekleed moet zijn, maar er is natuurlijk wel een *ongeschreven regel* dat je je netjes kleedt als politicus.

Politici mogen niet direct tegen een collega-Kamerlid of bewindspersoon praten in de Tweede Kamer, maar moeten dit altijd via de voorzitter doen.

Waar. Deze regel is ingesteld om te voorkomen dat politici met elkaar gaan bekvechten en te zorgen dat het gesprek zakelijk blijft.